Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated October 31, 2021

- 1. This replaces the earlier version 0.0 dated September 25, 2018.
- 2. We have listened to the Krama Paaraayanam telecast by TTD channel. The corrections found have been updated. The corrections found and reported till October 15, 2021 are also updated.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number

0.0 dated September 25, 2018

Table of Contents

3	कृ	ष्ण य	जुर्वेदी	य तै	त्तिरीय	संहिता	क्रम	पाठः.	*****	*****	*****	4
,	3.5	तृती	य काण	डे प	ञ्चमः	प्रश्नः	– इ	ष्टिशेषा	भिधानं.	******	*****	4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

3.5 तृतीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं T.S.3.5.1.1 - Kramam

पूर्णा पश्चात् । पश्चादुत । उत पूर्णा । पूर्णा पुरस्तात् । पुरस्तादुत् । उन् मद्ध्यतः । मद्ध्यतः पौर्णमासी । पौर्णमासी जिगाय । पौर्णमासीति पौर्ण - मासी । जिगायेति जिगाय ॥ तस्यान् देवाः । देवा अधि । अधि सम्वसन्तः । सम्वसन्त उत्तमे । सम्वसन्त इति सम् – वसन्तः । उत्तमे नाके । उत्तम इत्युत् – तमे । नाकं इह । इह मादयन्ताम् । मादयन्तामिति मादयन्ताम् ॥ यत् ते । ते देवाः । देवा अद्धुः । अद्धुर् भागधेयम् । भागधेयममावास्ये । भागधेयमिति भाग – धेयम् । अमावास्ये सम्वसन्तः । अमावास्य इत्यमां – वास्ये । सम्वसंन्तो महित्वा । सम्वसंन्त इति सम् – वसन्तः । महित्वेति महि – त्वा ॥ सा नः । नो यज्ञम् । यज्ञम् पिपृहि । पिपृहि विश्ववारे । विश्ववारे रियम् ।

विश्वार इति विश्व – वारे । रियम् नः । नो धेहि । धेहि सुभगे ।
सुभगे सुवीरम् । सुभग इति सु – भगे । सुवीरिमिति सु–वीरम् ॥
निवेशनी सङ्गमनी । निवेशनीति नि – वेशनी । सङ्गमनी वसूनाम् ।
सङ्गमनीति सम् – गमनी । वसूनां विश्वा । विश्वा रूपाणि ।
रूपाणि वसूनि । वसून्यावेशयन्ती । आवेशयन्तीत्या – वेशयन्ती ॥
सहस्रपोष्ण् सुभगा । सहस्रपोषमिति सहस्र – पोषम् । सुभगा
रराणा । सुभगेति सु – भगा । रराणा सा । सा नः । न आ ।
आ गन्न् । गन् वर्चसा । वर्चसा सम्विदाना । 1 (50/62)

T.S.3.5.1.2 - Kramam

सम् विदानितं सम् – विदाना ॥ अग्नीषोमौ प्रथमौ ।
अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । प्रथमौ वीर्येण । वीर्येण वसून् ।
वसून् रुद्रान् । रुद्रानादित्यान् । आदित्यानिह । इह जिन्वतम् ।
जिन्वतमिति जिन्वतम् ॥ माद्ध्य ए हि । हि पौर्णमासम् । पौर्णमासम् जुषेथाम् । पौर्णमासमिति पौर्ण – मासम् । जुषेथाम् ब्रह्मणा ।
ब्रह्मणा वृद्धौ । वृद्धौ सुकृतेन । सुकृतेन सातौ ।
सुकृतेनेति सु – कृतेन ।

सातावथ । अथास्मभ्यम् । अस्मभ्यज् सहवीराम् । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सहवीराण् रियम् । सहवीरामिति सह – वीराम् । रियम् नि । नि यच्छतम् । यच्छतमिति यच्छतम् ॥ आदित्याश्च । चाङ्गिरसः । अङ्गिरसश्च । चाग्नीन् । अग्नीना । आ उद्धत । अद्धत ते । ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्शपूर्णमासौ प्र । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । प्रैफ्सन्ं । ऐफ्सन् तेषाम् । तेषामङ्गिरसाम् । अङ्गिरसाम् निरुप्तम् । निरुप्तर् हविः । निरुप्तमिति निः – उप्तम् । हविरासीत् । आसीदथं । अथादित्याः । आदित्या एतौ । एतौ होमौ । होमावपश्यन् । अपश्यन् तौ । तावजुहवुः । अजुहवुस्ततः । ततो वै । वै ते । ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ पूर्वे । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । 2 (50/58) T.S.3.5.1.3 - Kramam पूर्व आ । आ ऽलभन्त । अलभन्त दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावालभमानः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । आलभमान एतौ । आलभमान इत्या – लभमानः । एतौ होमौ ।

होमौ पुरस्तात् । पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयाथ् साक्षात् । साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । एव दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लभते । लभते ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनों वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति सः । स तु । त्वै । वै दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लंभेत । लभेत यः । य एनयोः । एनयोरनुलोमम् । अनुलोमम् च । अनुलोममित्यनु – लोमम् । च प्रतिलोमम् । प्रतिलोमम् च । प्रतिलोममितिं प्रति – लोमम् । च विद्यात् । विद्यादितिं । इत्यमावास्यायाः । अमावास्याया ऊद्र्ध्वम् । अमावास्याया इत्यमा – वास्यायाः । ऊद्र्ध्वम् तत् । तदनुलोमम् । अनुलोमम् पौर्णमास्यै । अनुलोममित्यनु – लोमम् । पूर्णमास्यै प्रतीचीनम् । पौर्णमास्या इति पौर्ण – मास्यै । प्रतीचीनम् तत् । तत् प्रतिलोमम् । प्रतिलोमं यत् । प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । यत् पौर्णमासीम् । पौर्णमासीम् पूर्वीम् । पौर्णमासीमिति पौर्ण-मासीम् । पूर्वामालभेत ।

आलभेत प्रतिलोमम् । आलभेतेत्या – लभेत । प्रतिलोममेनौ ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । एनावा । आ लभेत ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । एनावा । आ लभेत ।
लभेतामुम् । अमुमपक्षीयमाणम् । अपक्षीयमाणमनु ।
ना । । ।
अपक्षीयमाणमित्यप – क्षीयमाणम् । अन्वप ।
ना । ।
अप क्षीयेत । 3 (50/66)

T.S.3.5.1.4 - Kramam

क्षीयेत सारस्वतौ । सारस्वतौ होमौ । होमौ पुरस्तात् । पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयादमावास्या । अमावास्या वै । अमावास्येत्यमा – वास्या । वै सरस्वती । सरस्वत्यनुलोमम् । अनुलोममेव । अनुलोममित्यनु – लोमम् । एवैनौ । एनावा । आ लंभते । लभते ऽमुम् । अमुमाप्यायमानम् । आप्यायमानमनु । आप्यायमानमित्यां - प्यायमानम् । अन्वा । आ प्यायते । प्यायत आग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवमेकादशकपालम् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । एकादशकपालम् पुरस्तात् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । पुरस्तान्निः । निर् वपेत् । वपेथ् सरस्वत्यै । सरस्वत्यै चरुम् । चरुज् सरस्वते ।

सरस्वते द्वादशकपालम् । द्वादशकपालं यत् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । यदाग्नेयः । आग्नेयो भवति । भवत्यग्निः । अग्निर् वै । वै यज्ञमुखम् । यज्ञमुखं यज्ञमुखम् । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् । एवर्छिम् । ऋद्धिम् पुरस्तात् । पुरस्ताद् धत्ते । धत्ते यत् । यद् वैष्णवः । वैष्णवो भवति । भवति यज्ञः । यज्ञो वै । वै विष्णुः । विष्णुर् यज्ञम् । यज्ञमेव । एवारभ्य । आरभ्य प्र । आरभ्येत्या-रभ्य । प्र तनुते । तनुते सरस्वत्यै () । सरस्वत्यै चरुः । चरुर् भवति । भवति सरस्वते । सरस्वते द्वादशकपालः । द्वादशकपालो ऽमावास्या । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । अमावास्या वै । अमावास्येत्यमा – वास्या । वै सरस्वती । सरस्वती पूर्णमासः । पूर्णमासः सरस्वान् । पूर्णमास इति पूर्ण – मासः । सरस्वान् तौ । तावेव । एव साक्षात् । साक्षादा । साक्षादिति स – अक्षात् । आ रभते । रभत ऋध्नोति । ऋध्नोत्याभ्याम् । आभ्यां द्वादशकपालः । द्वादशकपालः सरस्वते । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः ।

सरस्वते भवति । भवति मिथुनत्वाय । मिथुनत्वाय प्रजात्यै ।

मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय । प्रजात्यै मिथुनौ । प्रजात्या इति

प्र – जात्यै । मिथुनौ गावौ । गावौ दक्षिणा । दक्षिणा समृद्ध्यै ।

समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै ॥ ४ (७५/९१)

(वर्चसा – वै ते दर्शपूर्णमासा – वप – तनुते सरस्वत्यै –

पञ्चिविङ्शितिश्च) (४१)

T.S.3.5.2.1 - Kramam

त्रषयो वै। वा इन्द्रम्। इन्द्रम् प्रत्यक्षम्। प्रत्यक्षम् न। प्रत्यक्षमिति

प्रति – अक्षम्। नापश्यत्र्। अपश्यन् तम्। तं वसिष्ठः। वसिष्ठः

प्रत्यक्षम्। प्रत्यक्षमपश्यत्। प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम्। अपश्यथ्

सः। सो ऽब्रवीत्। अब्रवीद् ब्राह्मणम्। ब्राह्मणम् ते। ते वक्ष्यामि।

वक्ष्यामि यथा। यथा त्वत्पुरोहिताः। त्वत्पुरोहिताः प्रजाः।

त्वत्पुरोहिता इति त्वत् – पुरोहिताः। प्रजाः प्रजनिष्यन्ते। प्रजा इति

प्र – जाः। प्रजनिष्यन्ते ऽथ। प्रजनिष्यन्त इति प्र – जनिष्यन्ते।

अथ मा। मेतरेभ्यः। इतरेभ्य ऋषिभ्यः। ऋषिभ्यो मा।

ऋषिभ्य इत्यृषि–भ्यः। मा प्र। प्र वोचः। वोच इति। इति तस्मै।

तस्मा एतान् । एतान्थ् स्तोमभागान् । स्तोमभागानब्रवीत् ।

स्तोमभागानिति स्तोम — भागान् । अब्रवीत् ततः ।

ततो वसिष्ठपुरोहिताः । वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः । वसिष्ठपुरोहिता इति

वसिष्ठ — पुरोहिताः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र — जाः । प्राजायन्त ।

अजायन्त तस्मात् । तस्माद् वासिष्ठः । वासिष्ठो ब्रह्मा ।

ब्रह्मा कार्यः । कार्यः प्र । प्रैव । एव जायते । जायते रिश्मः ।

रिश्मरिसे । असि क्षयाय । क्षयाय त्वा । त्वा क्षयम् । क्षयम् जिन्व ।

जिन्वेति । इत्याह । 5 (50/59)

T.S.3.5.2.2 - Kramam

आह देवाः । देवा वै । वै क्षयः । क्षयो देवेभ्यः । देवेभ्यं एव ।
एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राहं । आह प्रेतिः । प्रेतिरिस । प्रेतिरिति
प्र – इतिः । असि धर्माय । धर्माय त्वा । त्वा धर्मम् । धर्मं जिन्व ।
जिन्वेति । इत्याह । आह मनुष्याः । मनुष्या वै । वै धर्मः ।
धर्मो मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राहं ।
आहान्वितिः । अन्वितिरिस । अन्वितिरित्यनु – इतिः । असि दिवे ।
दिवे त्वा । त्वा दिवम् । दिवम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह ।

T.S.3.5.2.3 - Kramam

रुन्धे प्रवा । प्रवा ऽसि । प्रवेति प्र-वा । अस्यनुवा । अनुवा ऽसि । अनुवेत्यनु – वा । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय । मिथुनत्वायोशिक् । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वायं । उशिगसि । असि वसुभ्यः । वसुभ्यस्त्वा । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । त्वा वसून् । वसून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाष्टौ । अष्टौ वसवः । वसव एकांदश । एकांदश रुद्राः । रुद्रा द्वादंश । द्वादशादित्याः । आदित्या एतावन्तः । एतावन्तो वै । वै देवाः । देवास्तेभ्यः । तेभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राहं । आहौजः । ओजो ऽसि । असि पितृभ्यः । पितृभ्यस्त्वा । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । त्वा पितृन् । पितृन् जिन्व । जिन्वेति ।

इत्याह । आह देवान् । देवानेव । एव पितृन् । पितृननु । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति तन्तुः । तन्तुरसि । असि प्रजाभ्यः । प्रजाभ्यस्त्वा । प्रजाभ्य इति प्र–जाभ्यः । त्वा प्रजाः । प्रजा जिन्व । प्रजा इति प्र – जाः । जिन्वेति । इत्याह । ७ (50/58) T.S.3.5.2.4 - Kramam आह पितृन् । पितृनेव । एव प्रजाः । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र – जाः । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति पृतनाषाट् । पृतनाषाडसि । असि पशुभ्यः । पशुभ्यस्त्वा । पशुभ्य इति पशु – भ्यः । त्वा पशून् । पशून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आह प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव पशून् । पशूननु । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति रेवत् । रेवदसि । अस्योषधीभ्यः । ओषधीभ्यस्त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । त्वौषधीः । ओषधीर् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहौषधीषु । ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । प्रति ष्ठापयति । स्थापयत्यभिजित् । अभिजिदंसि । अभिजिदित्यभि – जित् । असि युक्तग्रांवा । युक्तग्रावेन्द्राय । युक्तग्रावेति युक्त – ग्रावा । इन्द्राय त्वा ।

त्वेन्द्रम् । इन्द्रम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाभिजित्यै । अभिजित्या अधिपतिः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै । अधिपतिरसि । अधिपतिरित्यधि – पतिः । असि प्राणाय । प्राणायं त्वा । प्राणायेति प्र – अनायं । त्वा प्राणम् ( ) । प्राणम् जिन्व । प्राणमिति प्र – अनम् । 8 (50/59) T.S.3.5.2.5 - Kramam जिन्वेति । इत्याह । आह प्रजासु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति प्र - जासुं । एव प्राणान् । प्राणान् दंधाति । प्राणानिति प्र-अनान् । दधाति त्रिवृत् । त्रिवृदसि । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । असि प्रवृत् । प्रवृदसि । प्रवृदिति प्र-वृत् । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय । मिथुनत्वायं संण्रोहः । मिथुनत्वायेतिं मिथुन – त्वायं । सर्रोहों ऽसि । सर्रोह इति सम् – रोहः । असि नीरोहः । नीरोहों ऽसि । नीरोह इति निः – रोहः । असीति । इत्याह । ॥ ॥ ॥ आह प्रजात्यै । प्रजात्यै वसुकः । प्रजात्या इति प्र – जात्यै । वसुको उसि । असि वेषश्रिः । वेषश्रिरसि । वेषश्रिरिति वेष-श्रिः । असि वस्यष्टिः । वस्यष्टिरसि । असीति । इत्याह । आह प्रतिष्ठित्यै ।

प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 9 (30/39) (जिन्वेत्य – व – प्रजा जिन्व – प्राणम् – त्रिङ्शच्च) (A2) T.S.3.5.3.1 - Kramam अग्निना देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि गायत्रेण । गायत्रेण छन्दसा । छन्दसा त्रिवृता । त्रिवृता स्तोमेन । त्रिवृतेति त्रि – वृता । स्तोमेन रथन्तरेण । रथन्तरेण साम्ना । रथन्तरेणेति रथम् – तरेणं । साम्नां वषट्कारेणं । वषट्कारेण वज्रेण । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेण पूर्वजान् । पूर्वजान् भातृव्यान् । पूर्वजानिति पूर्व – जान् । भ्रातृव्यानधरान् । अधरान् पादयामि । पादयाम्यवं । अवैनान् । एनान् बाधे । बाधे प्रति । प्रत्येनान् । एनान् नुदे । नुदे ऽस्मिन्न् । अस्मिन् क्षये । क्षये ऽस्मिन् । अस्मिन् भूमिलोके । भूमिलोके यः । भूमिलोक इति भूमि – लोके । यो ऽस्मान् । अस्मान् द्वेष्टि । द्वेष्टि यम् । यम् च । च वयम् । वयम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमेण । क्रमेणाति । अत्येनान् । एनान् कामामि । क्रामामीन्द्रेण । इन्द्रेण देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि त्रैष्ट्रभेन ।

त्रैष्टुभेन छन्दसा। छन्दसा पञ्चद्दशेन। पञ्चदशेन स्तोमेन।
पञ्चदशेनेति पञ्च-दशेन। स्तोमेन बृहता। बृहता साम्ना। साम्ना
वषट्कारेण। वषट्कारेण वज्रेण()। वषट्कारेणेति वषट्-कारेण।
वज्रेण सहजान्। 10 (50/57)

T.S.3.5.3.2 - Kramam

सहजान्. विश्वेभिः । सहजानितिं सह – जान् । विश्वेभिर् देवेभिः । देवेभिः पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि जागतेन । जागतेन छन्दसा । छन्दसा सप्तदशेन । सप्तदशेन स्तोमेन । सप्तदशेनेति सप्त – दशेन । स्तोमेन वामदेव्येन । वामदेव्येन साम्ना । वामदेव्येनेति वाम – देव्येन । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेणापरजान् । अपरजानिन्द्रेण । अपरजानित्यपर – जान् । इन्द्रेण सयुजः । सयुजो वयम् । सयुज इति स – युजः । वय ए सांसह्यामं । सासह्याम पृतन्यतः । पृतन्यत इति पृतन्यतः ॥ घनन्तो वृत्राणि । वृत्राण्यप्रति । अप्रतीत्यप्रति ॥ यत् ते । ते अग्ने । अग्ने तेजः । तेजस्तेन । तेनाहम् । अहम् तेजस्वी । तेजस्वी भूयासम् ।

भूयासं यत् । यत् ते । ते अग्ने । अग्ने वर्चः । वर्चस्तेन । तेनाहम् । अहं वर्चस्वी । वर्चस्वी भूयासम् । भूयासं यत् । यत् ते । ते अग्ने । अग्ने हरः । हरस्तेन । तेनाहम् । अह 🗸 हरस्वी । हरस्वी भूयासम् । भूयासमिति भूयासम् ॥ 11 (46/52) (बृहता साम्नां वषट्कारेण वर्ज्जेण – षट्चत्वारिङ्शच्च) (A3) T.S.3.5.4.1 - Kramam ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषः पृथिव्याम् । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । पृथिव्यामधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ अग्निर् मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ आ ऽगन्म । अगन्म मित्रावरुणा । मित्रावरुणा वरेण्या । मित्रावरुणेति मित्रा-वरुणा । वरेण्या रात्रीणाम् । रात्रीणाम् भागः । भागो युवयोः । युवयोर् यः । यो अस्ति । अस्तीत्यस्ति ॥ नाकम् गृह्णानाः । गृह्णानाः सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । लोके तृतीय । तृतीय पृष्ठे । पृष्ठे अधि । अधि रोचने ।

रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषो उन्तरिक्षे । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । अन्तरिक्षे ऽधि । अध्यासते । आसत् इत्यासते ॥ वायुर् मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ यास्ते । ते रात्रीः । रात्रीः सिवतः । सिवतर् देवयानीः । 12 (50/58)

T.S.3.5.4.2 - Kramam

तृतीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु-कृतः । वयमिति वयम् ॥ येनेन्द्राय । इन्द्राय समभरः । समभरः पया ्सि । समभर इति सम् – अभरः । पया हस्यूत्तमेन । उत्तमेन हविषा । उत्तमेनेत्युत् – तमेन । हविषा जातवेदः । जातवेद इति जात – वेदः ॥ तेनांग्ने । अग्ने त्वम् । त्वमुत । उत वर्द्धय । वर्द्धयेमम् । इम्ं सजातानाम् । सजाताना ॥ श्रेष्ठ्ये । सजातानामिति स – जातानाम् । श्रेष्ठ्य आ । आ धेहि । धेह्येनम् । एनमित्येनम् ॥ यज्ञहनो वै । यज्ञहन इति यज्ञ-हनः । वै देवाः । देवा यज्ञमुषः । यज्ञमुषः सन्ति । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । 13 (50/61)

T.S.3.5.4.3 - Kramam

आसंते ये । ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । ये दिवि । दिवीति । इत्याह । आहेमान् । इमानेव । एव लोकान् । लोका । स्तीर्त्वा । तीर्त्वा सगृहः । सगृहः सपशुः । सगृह इति स – गृहः । सपशुः सुवर्गम् । सपशुरिति स – पशुः । सुवर्गं ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः-गम् । लोकमेति । एत्यपं । अप वै । वै सोमेन । सोमेनेजानात् । ईजानाद् देवताः । देवताश्च । च यज्ञः । यज्ञश्च । च क्रामन्ति । क्रामन्त्याग्नेयम् । आग्नेयम् पञ्चकपालम् । पञ्चकपालमुदवसानीयम् । पञ्चकपालमिति पञ्च – कपालम् । उदवसानीयम् निः । उदवसानीयमित्युत् – अवसानीयम् । निर् वपेत् । वपेदग्निः । अग्निः सर्वाः । सर्वा देवताः ( ) । देवताः पाङ्क्तः । 14 (50/58) T.S.3.5.4.4 - Kramam पाङ्कों यज्ञः । यज्ञो देवताः । देवताश्च । चैव । एव यज्ञम् । यज्ञम् च । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्रः । गायत्रो वै । वा अग्निः । अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दास्तम् । गायत्रछन्दा इति गायत्र – छन्दाः । तम् छन्दसा । छन्दसा वि । व्यर्द्धयति ।

अर्द्धयति यत् । यत् पञ्चकपालम् । पञ्चकपालम् करोति । पञ्चेकपालमिति पञ्च - कपालम् । करोत्यष्टाकपालः । अष्टाकपालः कार्यः । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । कार्यो ऽष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रः । गायत्रो अग्निः । अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दाः स्वेन । गायत्रछन्दा इति गायत्र-छन्दाः । स्वेनैव । एवैनम् । एनम् छन्दसा । छन्दंसा सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयति पङ्क्त्यौ । पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्यें। याज्यानुवाक्ये भवतः । याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । भवतः पाङ्कः । पाङ्कों यज्ञः । यज्ञस्तेनं । तेनैव । एव यज्ञात् । यज्ञान् न । नैति । एतीत्यंति ॥ 15 (43/49) (सवित – र्देवा यज्ञमुषः – सर्वा देवता – स्त्रिचत्वारि*्*शच्च) (A4) T.S.3.5.5.1 - Kramam सूर्यो मा। मा देवः। देवो देवेभ्यः। देवेभ्यः पातु। पातु वायुः। वायुरन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षाद् यजमानः । यजमानो अग्निः । अग्निर् मा । मा पातु । पातु चक्षुषः । चक्षुष इति चक्षुषः ॥ सक्ष शूष ।

शूष सवितः । सवितर् विश्वचर् षणे । विश्वचर् षण एतेभिः । विश्वचर्.षण इति विश्व – चर्षणे । एतेभिः सोम । सोम नामभिः । नामभिर् विधेम । नामभिरिति नाम – भिः । विधेम ते । ते तेभिः । तेभिः सोम । सोम नामभिः । नामभिर विधेम । नामभिरिति नाम-भिः । विधेम ते । त इति ते ॥ अहम् परस्तात् । परस्तादहम् । अहमवस्तात् । अवस्तादहम् । अहम् ज्योतिषा । ज्योतिषा वि । वि तमः । तमो ववार । ववारेति ववार ॥ यदन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् तत्। तदुं। उमे। मे पिता। पिता उभूत्। अभूदहम्। अह ए सूर्यम् । सूर्यमुभयतः । उभयतो ददर् रा । ददर् शाहम् । अहम् भूयासम् । भूयासमुत्तमः । उत्तमः समानानाम् । उत्तम इत्युत् – तमः । समानानामा । 16 (50/54) T.S.3.5.5.2 - Kramam आ संमुद्रात् । समुद्रादा । आ उन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षात् प्रजापतिः । प्रजापतिरुद्धिम् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । उद्धिम् च्यावयाति । उद्धिमित्युद – धिम् । च्यावयातीन्द्रः । इन्द्रः प्र । प्र स्नौतु । स्नौतु मरुतः । मरुतो वर्.षयन्तु । वर्.यन्तूत् । उन् नम्भय ।

नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीम् भिन्धि । भिन्धीदम् । इदम् दिव्यम् । दिव्यम् नभः । नभ इति नभः ॥ उद्नो दिव्यस्य । दिव्यस्य नः । नो देहि । देहीशानः । ईशानो वि । वि सृज । सृजा दृतिम् । दृतिमिति दृतिम् ॥ पशवो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्य एषः । एष रुद्रः । रुद्रो यत् । यदग्निः । अग्निरोषधीः । ओषधीः प्रास्य । प्रास्याग्नौ । प्रास्येति प्र – अस्य । अग्नावादित्यम् । आदित्यम् जुहोति । जुहोति रुद्रात् । रुद्रादेव । एव पशून् । पशूनन्तः । अन्तर् । पुर्वाति । द्धात्यथो । अथो ओषधीषु । अथो इत्यथो । ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रास्य । एव पशून् । । ।

T.S.3.5.5.3 - Kramam

प्रति ष्ठापयति । स्थापयति कविः । कविर् यज्ञस्य । यज्ञस्य वि । वि तनोति । तनोति पन्थाम् । पन्थाम् नाकस्य । नाकस्य पृष्ठे । पृष्ठे । अधि । अधि रोचने । रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ येन हव्यम् । हव्यं वहिस । वहिस यासि । यासि दूतः । दूत इतः । इतः प्रचेताः । प्रचेता अमुतः । प्रचेता इति प्र – चेताः । अमुतः सनीयान् । सनीयानिति सनीयान् ॥ यास्ते । ते विश्वाः । विश्वाः समिधः ।

सिमधः सन्ति । सिमध इति सम् – इधः । सन्त्यंग्ने । अग्ने याः । याः पृथिव्याम् । पृथिव्याम् बर्.हिषि । बर्.हिषि सूर्ये । सूर्ये याः । या इति याः ॥ तास्ते । ते गच्छन्तु । गच्छन्त्वाहुतिम् । आहुतिम् घृतस्य । आहुतिमित्या – हुतिम् । घृतस्य देवायते । देवायते यजमानाय । देवायत इति देव – यते । यजमानाय रार्म । रार्मेति र्श्म ॥ आशासानः सुवीर्यम् । आशासान इत्या – शासानः । सुवीर्य ं रायः । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । रायस्पोषम् । पोष ॥ स्वश्चियम् । स्वश्चियमिति सु – अश्वियम् ॥ बृहस्पतिना राया । राया स्वगाकृतः । स्वगाकृतो मह्यम् । स्वगाकृत इति स्वगा–कृतः । मह्यं यजमानाय । यजमानाय तिष्ठ । तिष्ठेति तिष्ठ ॥ 18 (51/58) (समानाना – मोषंधीष्वेव पशून् – मह्यं ँयजमाना – यैकञ्च) (A5) T.S.3.5.6.1 - Kramam सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि पयसा । पयसा घृतेन । घृतेन सम् । सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्याम्यपः । अप ओषधीभिः । ओषधीभिरित्योषधि-भिः ॥ सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि प्रजया ।

प्रजया उहम् । प्रजयेति प्र-जया । अहमद्य । अद्य सा । सा दीक्षिता । । । । । दिक्षिता सनवः । सनवो वाजम् । वाजमस्मे । अस्मे इत्यस्मे ॥ प्रैतु । एतु ब्रह्मणः । ब्रह्मणस्पत्नी । पत्नी वेदिम् । वेदिं वर्णेन । वर्णेन सीदतु । सीदत्विति सीदतु ॥ अथाहम् । अहमनुकामिनीं । अनुकामिनी स्वे । अनुकामिनीत्यनु – कामिनीं । स्वे लोके । लोके विशै । विशा इह । इहेतीह ॥ सुप्रजस स्त्वा । सुप्रजस इति सु - प्रजसः । त्वा वयम् । वयन् सुपत्नीः । सुपत्नीरुपं । सुपत्नीरिति सु - पत्नीः । उपं सेदिम । सेदिमेतिं सेदिम ॥ अग्नें सपत्नदम्भनम् । सपलदम्भनमदब्धासः । सपलदम्भनमिति सपल – दम्भनम् । अदब्धासो अदाभ्यम् । अदाभ्यमित्यदाभ्यम् ॥ इमं ँवि । वि ष्यामि । स्यामि वरुणस्य । वरुणस्य पाशम् । पाशं ँयम् । 19 (50/55) T.S.3.5.6.2 - Kramam यमबद्ध्नीत । अबद्ध्नीत सविता । सविता सुकेतः । सुकेत इति सु – केतः । धातुश्च । च योनौ । योनौ सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । लोके स्योनम् । स्योनम् मे ।

मे सह । सह पत्या । पत्या करोमि । करोमीति करोमि ॥ प्रेहि ।

इह्युदेहि । उदेह्यृतस्य । उदेहीत्युत् – एहि । ऋतस्य वामीः । वामीरन् । अन्वग्निः । अग्निस्ते । ते ऽग्रम् । अग्रं नयतु । नयत्वदितिः । अदिति मद्ध्यम् । मद्ध्यम् ददताम् । ददता 🗸 रुद्रावसृष्टा । रुद्रावसृष्टा ऽसि । रुद्रावसृष्टेति रुद्र – अवसृष्टा । असि युवा । युवा नाम । नाम मा । मा मा । मा हि ्सीः । हि ्सीर् वसुभ्यः । वसुभ्यो रुद्रेभ्यः । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः । आदित्येभ्यो विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यो वः । वो देवेभ्यः । देवेभ्यः पन्नेजनीः । पन्नेजनीर् गृह्णामि । पन्नेजनीरिति पत् - नेजनीः । गृह्णामि यज्ञायं । यज्ञायं वः । वः पन्नेजनीः । पन्नेजनीः सादयामि । पन्नेजनीरिति पत् – नेजनीः । सादयामि विश्वस्य । विश्वस्य ते । ते विश्वावतः । विश्वावतो वृष्णियावतः () । विश्वावत इति विश्व – वतः । वृष्णियावतस्तवं । विष्णियावत इति वृष्णिय – वतः । 20 (50/58) T.S.3.5.6.3 - Kramam तवाग्ने । अग्ने वामीः । वामीरनु । अनु सन्दृशि । सन्दृशि विश्वा । सन्दृशीति सम् – दृशि । विश्वा रेतां एसि । रेता एसि धिषीय ।

धिषीयागन्न् । अगन् देवान् । देवान्. यज्ञः । यज्ञो नि । नि देवीः । देवीर देवेभ्यः । देवेभ्यो यज्ञम् । यज्ञमिशिषत्र् । अशिषत्रस्मित्र् । अस्मिन्थ् सुन्वति । सुन्वति यजमाने । यजमान आशिषः । आशिषः स्वाहाकृताः । आशिष इत्या – शिषः । स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठाः । स्वाहाकृता इति स्वाहा – कृताः । समुद्रेष्ठा गन्धर्वम् । समुद्रेष्ठा इति समुद्रे – स्थाः । गन्धर्वमा । आ तिष्ठत । तिष्ठतानु । अन्वित्यनु ॥ वातस्य पत्मन्नं । पत्मन्निडः । इड ईडिताः । ईडिता इतीडिताः ॥ 21 (30/34) (पारां - वृष्णियावत - स्त्रिन्शच्च) (A6) T.S.3.5.7.1 - Kramam वषट्कारो वै । वषट्कार इति वषट् – कारः । वै गायत्रियै । गायत्रियै शिरः । शिरों उच्छिनत् । अच्छिनत् तस्यै । तस्यै रसः । रसः परा । परा ऽपतत् । अपतथ् सः । स पृथिवीम् । पृथिवीम् प्र । प्राविशत् । अविशथ् सः । स खदिरः । खदिरो ऽभवत् । अभवद् यस्य । यस्य खादिरः । खादिरः स्नुवः । स्नुवो भवति । भवति छन्दसाम् । छन्दसामेव । एव रसेन । रसेनाव । अव द्यति । द्यति सरसाः । सरसा अस्य । सरसा इति स – रसाः ।

अस्याहुं तयः । आहुं तयो भवन्ति । आहुं तय इत्या — हुतयः ।
भवन्ति तृतीयस्याम् । तृतीयस्यामितः । इतो दिवि । दिवि सोमः ।
सोम आसीत् । आसीत् तम् । तम् गायत्री । गायत्र्या । आ ऽहरत् ।
अहरत् तस्य । तस्य पूर्णम् । पूर्णमच्छिद्यत । अच्छिद्यत तत् ।
तत् पूर्णः । पूर्णो ऽभवत् । अभवत् तत् । तत् पूर्णस्य ।
पूर्णस्य पूर्णत्वम् । पूर्णत्वं यस्य । पूर्णत्वमिति पूर्ण — त्वम् ।
पूर्णस्य पूर्णमयी । पूर्णमयी जुहूः । पूर्णमयीति पूर्ण — मयी ।
जुहूर् भवति । 22 (50/55)

T.S.3.5.7.2 - Kramam

भवति सौम्याः । सौम्या अस्य । अस्याहुत्तयः । आहुत्तयो भवन्ति । आहुत्तय इत्या – हृतयः । भवन्ति जुषन्ते । जुषन्ते ऽस्य । अस्य देवाः । देवा आहुतीः । आहुतीर् देवाः । आहुतीरित्या – हृतीः । देवा वै । वै ब्रह्मन्न् । ब्रह्मन्नवदन्त । अवदन्त तत् । तत् पर्णः । पर्णः । पर्णः । उपाशृणोत् । अशृणोथ् सुश्रवाः । सुश्रवा वै । सुश्रवा इति ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ यस्य । यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण – मयी । जुहूर् भवति । भवति न । न पापम् ।

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

पाप > रलोकम् । रलोक ं राणोति । राणोति ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै पर्णः । पर्णो विट् । विण्मरुतः । मरुतो उन्नम् । अन्नं वैट् । विण् मारुतः । मारुतो ऽश्वत्थः । अश्वत्थो यस्य । यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहुः । पर्णमयीति पर्ण – मयी । जुहूर् भवति । भवत्याश्चत्थी । आश्चत्थ्युपभृत् । उपभृद् ब्रह्मणा । उपभृदित्युप – भृत् । ब्रह्मणैव । एवान्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धे ऽथो । अथो ब्रह्म । अथो इत्यथो । ब्रह्मैव । 23 (50/57) T.S.3.5.7.3 - Kramam एव विशि । विश्यधि । अध्यूहति । ऊहति राष्ट्रम् । राष्ट्रं वै । वै पर्णः । पर्णो विट् । विड श्वत्थः । अश्वत्थो यत् । यत् पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण – मयी । जुहूर् भवति । भवत्याश्चत्थी । आश्वथ्युपभृत् । उपभृद् राष्ट्रम् । उपभृदित्युप-भृत् । राष्ट्रमेव । एव विशि । विश्यधि । अध्यूहित । ऊहित प्रजापितिः । प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वा अजुहोत् । अजुहोथ् सा । सा यत्रं । यत्राहुतिः । आहुतिः प्रत्यतिष्ठत् ।

आहु तिरित्या – हुतिः । प्रत्यतिष्ठत् ततः । प्रत्यतिष्ठदिति प्रति – अतिष्ठत् । ततो विकङ्कतः । विकङ्कत उत् । विकङ्कत इति वि – कङ्कतः । उदितिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततः प्रजाः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत यस्य । यस्य वैकङ्कती । वैकङ्कती ध्रुवा । ध्रुवा भवति । भवति प्रति । प्रत्येव । एवास्य । अस्याहुतयः । आहुतयस्तिष्ठन्ति । आहुतय इत्या-हुतयः । तिष्ठन्त्यथो । अथो प्र । अथो इत्यथो । प्रैव । एव जायते । जायत एतत् । एतद् वै । वै सुचाम् ( ) । सुचा ए रूपम् । रूपं यस्य । यस्यैवर्रूपाः । एवर्रूपाः सुचः । एवर्रूपा इत्येवम् – रूपाः । स्रुचो भवन्ति । भवन्ति सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एन 🗸 रूपाणि । रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्ते न । नास्य । अस्यापरूपम् । अपरूपमात्मन्न् । अपरूपमित्यपं – रूपम् । आत्मन् जायते । जायत इति जायते ॥ 24 (67/78) (जुहू - रथो ब्रह्मं - सुचाएं - सप्तदंश च) (A7)

T.S.3.5.8.1 - Kramam उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि । गृह्णामि दक्षाय । दक्षाय दक्षवृधे । दक्षवृधे रातम् । दक्षवृध इति दक्ष – वृधे । रातम् देवेभ्यः । देवेभ्यो अग्निजिह्नेभ्यः । अग्निजिह्नेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्नेभ्य इत्यंग्नि – जिह्नेभ्यः । त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यः । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः । इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यः । इन्द्रज्येष्ठेभ्य इतीन्द्रं – ज्येष्ठेभ्यः । वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः । वरुणराजभ्य इति वरुणराज – भ्यः । वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यः । वातापिभ्य इति वातापि – भ्यः । पर्जन्यात्मभ्यो दिवे । पर्जन्यात्मभ्य इति पर्जन्यात्म – भ्यः । दिवे त्वा । त्वा उन्तरिक्षाय । अन्तरिक्षाय त्वा । त्वा पृथिव्यै । पृथिव्यै त्वा । त्वा ऽपं । अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मनो ऽपं । अप जिज्यांसतः । जिज्यांसतो जिह । जहापं । अप यः । यो नः । नो ऽरातीयति । अरातीयति तम् । तम् जहि । जहि प्राणाय ।

प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वाऽपानाय । अपानाय त्वा । अपानायेत्यप – अनाय । त्वा व्यानाय । व्यानाय त्वा । व्यानायेति । । । वि – अनाय । त्वा सते । सते त्वा । त्वा ऽसते । असते त्वा । त्वा ऽद्भ्यः । अद्भ्यस्त्वा । अद्भ्य इत्यत्–भ्यः । त्वौषधीभ्यः ( ) । ओषधीभ्यो विश्वेभ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा । त्वा भूतेभ्यः । भूतेभ्यो यतः । यतः प्रजाः । प्रजा अक्खिद्राः । प्रजा इति प्र – जाः । अक्खिदा अजायन्त । अजायन्त तस्मै । तस्मै त्वा । त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव् ने । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । विभूदाव् ने ज्योतिष्मते । विभूदाव्. त्र इति विभु – दाव्. ते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ 25 (64/81) (ओषधीभ्य – श्रुतुर्दश च) (४८) T.S.3.5.9.1 - Kramam यां वै । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युश्च । च यजमानः । यजमानश्च । च देवताम् । देवतामन्तरितः । अन्तरितस्तस्यै । अन्तरित इत्यन्तः – इतः । तस्या आ । आ वृश्च्येते । वृश्च्येते प्राजापत्यम् ।

वृश्येते इति वृश्येते । प्राजापत्यम् दिधग्रहम् । प्राजापत्यमिति प्राजा – पत्यम् । दिधग्रहम् गृह्णीयात् । दिधग्रहमिति दिधि-ग्रहम् । गृह्णीयात् प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति प्रजा–पतिः । सर्वा देवताः । देवता देवताभ्यः । देवताभ्य एव । एव नि । नि हुंवाते । हुवाते ज्येष्ठः । हुवाते इति हुवाते । ज्येष्ठो वै । वा एषः । एष ग्रहाणाम् । ग्रहाणां यस्य । यस्यैषः । एष गृह्यते । गृह्यते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति । गच्छति सर्वासाम् । सर्वासां वै । वा एतत् । एतद् देवतानाम् । देवताना ए रूपम् । रूपं यत्। यदेषः। एष ग्रहः। ग्रहो यस्य । यस्यैषः। एष गृह्यते। गृह्यते सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एन 🗸 रूपाणि । रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुपं । उपं तिष्ठन्ते । तिष्ठन्त उपयामगृहीतः । उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । 26 (50/57) T.S.3.5.9.2 - Kramam असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 3.5)

गृह्णामीति । इत्याह । आह ज्योतिः । ज्योतिरेव । एवैनम् । एन एं समानानाम् । समानानाम् करोति । करोत्यग्निजिह्वेभ्यः । अग्निजिह्वेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्वेभ्य इत्यंग्नि – जिह्वेभ्यः । त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इति । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः । इत्याह । आहैतावतीः । एतावतीर् वै । वै देवताः । देवता स्ताभ्यः । ताभ्य एव । एवैनम् । एन ए सर्वाभ्यः । सर्वाभ्यो गृह्णाति । गृह्णात्यप । अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मन इति । इत्याह । आह भ्रातृव्यापनुत्यै । भ्रातृव्यापनुत्यै प्राणाय । भ्रातृव्यापनुत्या इति भातृव्य – अपनुत्यै । प्राणायं त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा ऽपानाय । अपानाय त्वा । अपानायेत्यप – अनाय । त्वेति । इत्याह । आह प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एव यजमाने । यजमाने दधाति । दधाति तस्मै । तस्मै त्वा । त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव् ने । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । विभूदाव् ने ज्योतिष्मते ।

विभूदाव्.न्न इति विभु – दाव्.ने । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि ( ) । जुहोमीति । 27 (50/59) T.S.3.5.9.3 - Kramam इत्याह । आह प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । सर्वा देवताः । देवताः सर्वाभ्यः । सर्वाभ्य एव । एवैनम् । एनम् देवताभ्यः । देवताभ्यो जुहोति । जुहोत्याज्यग्रहम् । आज्यग्रहम् गृह्णीयात् । आज्यग्रहमित्याज्य – ग्रहम् । गृह्णीयात् तेजस्कामस्य । तेजस्कामस्य तेजः । तेजस्कामस्येति तेजः – कामस्य । तेजो वै । वा आज्यम् । आज्यम् तेजस्वी । तेजस्व्येव। एव भवति। भवति सोमग्रहम्। सोमग्रहम् गृह्णीयात्। सोमग्रहमिति सोम - ग्रहम्। गृह्णीयाद् ब्रह्मवर्चसकामस्य। ब्रह्मवर्चसकामस्य ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसकामस्येति ब्रह्मवर्चस – कामस्य । ब्रह्मवर्चसं वै । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । वै सोमः । सोमो ब्रह्मवर्चसी । ब्रह्मवर्चस्येव । ब्रह्मवर्चसीतं ब्रह्म - वर्चसी । एव भवति । भवति दधिग्रहम् । दिधिग्रहम् गृह्णीयात् । दिधिग्रहमिति दिधि – ग्रहम् ।

गृह्णीयात् पशुकांमस्य । पशुकांमस्योर्क् । पशुकांमस्येति पशु – कामस्य । ऊर्ग् वै । वै दिधे । दध्यूर्क् । ऊर्क् पशवः । पशव ऊर्जा । ऊर्जैव । एवास्मै । अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जम् पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्ध इति रुन्धे ॥ 28 (43/52) (उपयामगृहीतो – जुहोमि – त्रिचत्वारिङ्शच्च) (८१९) T.S.3.5.10.1 - Kramam त्वे क्रतुम् । त्वे इति त्वे । क्रतुमपि । अपि वृञ्जन्ति । वृञ्जन्ति विश्वें। विश्वे द्विः। द्विर् यत्। यदेते। एते त्रिः। त्रिर् भवन्ति। भवन्त्यूमाः । ऊमा इत्यूमाः ॥ स्वादोः स्वादीयः । स्वादीयः स्वादुना । स्वादुना सृज । <mark>सृजा</mark> सम् । समतः । अतं उ । उ षु । सु मधु । मधु मधुना । मधुना ऽभि । अभि योधि । योधीति योधि ॥ उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । त्वा जुष्टम् । जुष्टम् गृह्णामि । गृह्णाम्येषः । एष ते । ते योनिः । योनिः प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । त्वेति त्वा ॥ प्राणग्रहान् गृह्णाति । प्राणग्रहानिति प्राण – ग्रहान् ।

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

गृह्णात्येतावत् । एतावद् वै । वा अस्ति । अस्ति यावत् । यावदेते ।

एते ग्रहाः । ग्रहाः स्तोमाः । स्तोमा ३छन्दा ्सि । छन्दा ्सि पृष्ठानि ।

पृष्ठानि दिशः । दिशो यावत् । यावदेव । एवास्ति । अस्ति तत् ।

तदव । 29 (50/55)

T.S.3.5.10.2 - Kramam

अवं रुन्धे । रुन्धे ज्येष्ठाः । ज्येष्ठा वै । वा एतान् । एतान् ब्राह्मणाः । ब्राह्माणाः पुरा । पुरा विदाम् । विदामक्रन्न् । अक्रन् तस्मात् । तस्मात् तेषाम् । तेषा ए सर्वाः । सर्वा दिशः । दिशो ऽभिजिताः । अभिजिता अभूवत्र् । अभिजिता इत्यभि – जिताः । अभूवन्. यस्यं । यस्यैते । एते गृह्यन्ते । गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति । गच्छत्यभि । अभि दिशः । दिशो जयति । जयति पञ्च । पञ्च गृह्यन्ते । गृह्यन्ते पञ्च । पञ्च दिशः । दिशः सर्वासु । सर्वास्वेव । एव दिक्षु । दिक्ष्वृध्नुवन्ति । ऋध्नुवन्ति नवनव । नवनव गृह्यन्ते । नवनवेति नव – नव । गृह्यन्ते नव । नव वै । वै पुरुषे । पुरुषे प्राणाः । प्राणाः प्राणान् । प्राणा इति प्र – अनाः । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एव यजमानेषु । यजमानेषु दधति ।

```
दधति प्रायणीये । प्रायणीये च । प्रायणीय इति प्र-अयनीये ।
चोदयनीये । उदयनीये च । उदयनीय इत्युत् – अयनीये ।
च गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः ।
वै प्राणग्रहाः ()। प्राणग्रहाः प्राणैः।
प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । 30 (50/58)
T.S.3.5.10.3 - Kramam
प्राणैरेव । प्राणैरिति प्र – अनैः । एव प्रयन्ति । प्रयन्ति प्राणैः ।
प्रयन्तीति प्र – यन्ति । प्राणैरुत् । प्राणैरिति प्र – अनैः । उद् यन्ति ।
यन्ति दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहन् गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणाः ।
प्राणा वै। प्राणा इति प्र – अनाः। वै प्राणग्रहाः। प्राणग्रहाः
प्राणेभ्यः । प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । प्राणेभ्यः खल् ।
प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । खलु वै । वा एतत् । एतत् प्रजाः ।
प्रजा यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । यन्ति यत् । यद् वामदेव्यम् ।
वामदेव्यं योनेः । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । योनेश्चयवते ।
च्यवते दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहन् वामदेव्यम् । वामदेव्यं योनेः ।
वामदेव्यमिति वाम-देव्यम् । योनेश्चयवते । च्यवते यत् । यद् दशमे ।
```

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

दशमे ऽहन्न् । अहन् गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणेभ्यः । प्राणेभ्य एव । प्राणेभ्य इति प्र - अनेभ्यः । एव तत् । तत् प्रजाः । प्रजा न । प्रजा इति प्र – जाः । न यन्ति । यन्तीति यन्ति ॥ 31 (37/48) (तत् – प्राणग्रहाः – सप्तविं्शच्च) (A10) T.S.3.5.11.1 - Kramam प्र देवम् । देवम् देव्या । देव्या धिया । धिया भरत । <mark>भरता</mark> जातवेदसम् । जातवेदसमिति जात – वेदसम् ॥ हव्या नः । नो वक्षत् । वक्षदानुषक् । आनुषगित्यानुषक् ॥ अयमु । उष्यः । <mark>स्य</mark> प्र । प्र देवयुः । देवयुर्. होता । देवयुरिति देव – युः । होता यज्ञाय । यज्ञाय नीयते । नीयत इति नीयते ॥ रथो न । न योः । योरभीवृतः । अभीवृतो घृणीवान् । अभीवृत इत्यभि – वृतः । घृणीवान् चेतति । चेतति त्मना । त्मनेति त्मना ॥ अयमग्निः । अग्निरुरुष्यति । उरुष्यत्यमृतात् । अमृतादिव । इव जन्मनः । जन्मन इति जन्मनः ॥ सहंसश्चित् । चिथ् सहीयान् । सहीयान् देवः । देवो जीवातवे । जीवातवे कृतः । कृत इति कृतः ॥ इडायास्त्वा । त्वा पदे । पदे वयम् । वयम् नाभा । नाभा पृथिव्याः । पृथिव्या अधि ।

अधीत्यधि ॥ जातवेदो नि । जातवेद इति जात – वेदः । नि धीमहि । धीमह्यग्ने । अग्ने हव्याय । हव्याय वोढवे । वोढव इति वोढवे ॥ 32 (50/53) T.S.3.5.11.2 - Kramam अग्ने विश्वेभिः । विश्वेभिः स्वनीक । स्वनीक देवैः । स्वनीकेति सु – अनीक । देवैरूर्णावन्तम् । ऊर्णावन्तम् प्रथमः । ऊर्णावन्तमित्यूर्णी – वन्तम् । प्रथमः सीद । सीद योनिम् । योनिमितियोनिम् ॥ कुलायिनम् घृतवन्तम् । घृतवन्तर् सवित्रे । घृतवन्तमितिं घृत – वन्तम् । सवित्रे यज्ञम् । यज्ञम् नय । नय यजमानाय । यजमनाय साधु । साद्ध्वित साधु ॥ सीद होतः । होतः स्वे । स्व उ । उ लोके । लोके चिकित्वान् । चिकित्वान्थ् सादय । <mark>सादया</mark> यज्ञम् । युज्ञङ् सुकृतस्य । सुकृतस्य योनौ । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । योनाविति योनौ ॥ देवावीर् देवान् । देवावीरिति देव-अवीः । देवान्. हविषा । हविषा यजासि । यजास्यग्ने । अग्ने बृहत् । बृहद् यजमाने । यजमाने वयः । वयो थाः । था इति थाः ॥ नि होता । होता होतृषदने ।

```
तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)
```

होतृषदेने विदानः । होतृषदेन इति होतृ – सदेने । विदानस्त्वेषः । त्वेषो दीदिवान् । दिदिवा ए असदत् । असदथ् सुदक्षः । सुदक्ष इति सु – दक्षः ॥ अदब्धव्रतप्रमतिर् वसिष्ठः । अदब्धव्रतप्रमितरित्यदब्धव्रत - प्रमितः । वसिष्ठः सहस्रम्भरः । सहस्रम्भरः शुचिजिह्नः । सहस्रम्भर इति सहस्रम् – भरः । श्चिजिह्वो अग्निः । शुचिजिह्व इति शुचि – जिह्वः । अग्निरित्यग्निः ॥ त्वम् दूतः । दूतस्त्वम् । त्वमु । 33 (50/59) T.S.3.5.11.3 - Kramam उ नः । नः परस्पाः । परस्पास्त्वम् । परस्पा इति परः – पाः । त्वं वस्यः । वस्य आ । आ वृषभ । वृषभ प्रणेता । प्रणेतेति प्र – नेता ॥ अग्ने तोकस्य । तोकस्य नः । न स्तने । अप्रयुच्छन्नित्यप्र – युच्छन्न् । दीद्यद् बोधि । बोधि गोपाः । गोपा इति गो – पाः ॥ अभि त्वा । त्वा देव । देव सवितः । सवितरीशानम् । ईशानं वार्याणाम् । वार्याणामिति वार्याणाम् ॥ सदांऽवत्र् । अवन् भागम् । भागमीमहे । ईमह इतीमहे ॥

मही द्यौः । द्यौः पृथिवी । पृथिवी च । च नः । न इमम् । इमं यज्ञम् । यज्ञम् मिमिक्षताम् । मिमिक्षतामितिं मिमिक्षताम् ॥ पिपृताम् नः । नो भरीमभिः । भरीमभिरिति भरीम-भिः ॥ त्वामग्ने । अग्ने पुष्करात् । पुष्करादधि । अध्यथर्वा । अथर्वा निः । निरमन्थत । अमन्थतेत्यमन्थत ॥ मूद्ध्नी विश्वस्य । विश्वस्य वाघतः । वाघत इति वाघतः ॥ तमु । उ त्वा । 34 (50/52) T.S.3.5.11.4 - Kramam त्वा दद्ध्यङ्ङ् । दद्ध्यङ् ऋषिः । ऋषिः पुत्रः । पुत्र ईधे । ईधे अथर्वणः । अथर्वण इत्यथर्वणः ॥ वृत्रहणम् पुरन्दरम् । वृत्रहणमिति वृत्र – हनम् । पुरन्दरमिति पुरम् – द्रम् ॥ तमु । उ त्वा । त्वा पाथ्यः । पाथ्यो वृषा । वृषा सम् । समीधे । ईधे दस्युहन्तमम् । दस्युहन्तममिति दस्यु – हन्तमम् ॥ धनञ्जय ए रणेरणे । धनञ्जयमिति धनम् – जयम् । रणेरण इति रणे – रणे ॥ उत बुवन्तु । बुवन्तु जन्तवः । जन्तव उत् । उदग्निः । अग्निर् वृत्रहा । वृत्रहा ऽजनि । वृत्रहेति वृत्र – हा । अजनीत्यजनि ॥

धनञ्जयो रणेरणे । धनञ्जय इति धनम् – जयः । रणेरण इति । रणे – रणे ॥ आ यम् । यल् हस्ते । हस्ते न । न खादिनम् । खादिनल् शिश्रुम् । शिश्रुम् जातम् । जातम् न । न बिभ्रुति । बिभ्रुतीति बिभ्रुती ॥ विशामिनम् । अग्निल् स्वद्ध्वरम् । स्वद्ध्वरमिति सु – अद्ध्वरम् ॥ प्र देवम् । देवम् देववीतये । देववीतये भरत । देववीतय इति देव – वीतये । भरता वसुवित्तमम् । वसुवित्तममिति वसुवित् – तमम् ॥ आ स्वे । स्वे योनौ । योनौ नि । नि षीदतु । सीदित्विति सीदतु ॥ आ जातम् । 35 (50/55)

T.S.3.5.11.5 - Kramam

जातम् जातवेदसि । जातवेदसि प्रियम् ।
जातवेदसीति जात – वेदसि । प्रियण् शिशीत । शिशीतातिथिम् ।
अतिथिमित्यतिथिम् ॥ स्योन आ । आ गृहपतिम् । गृहपतिमिति
गृह – पतिम् ॥ अग्निना अग्निः । अग्निः सम् । समिद्ध्यते ।
इद्ध्यते कविः । कविर् गृहपतिः । गृहपतिर् युवा । गृहपतिरिति
गृह – पतिः । युवेति युवा ॥ हव्यवाङ् जुह्नास्यः । हव्यवाङिति
हव्य – वाट् । जुह्नास्य इति जुहु – आस्यः ॥ त्वण् हि । ह्यग्ने ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 3.5)

——— ॥ अग्ने अग्निना । अग्निना विप्रः । विप्रो विप्रेण । विप्रेण सन्न् । सन्थ् सता। सतेति सता॥ सखा सख्या। सख्या समिद्ध्यसे। समिद्ध्यस इति सम्-इद्ध्यसे ॥ तम् मर्जयन्त । मर्जयन्त सुक्रतुम् । मुक्रतुम् पुरोयावानम् । सुक्रतुमिति सु–क्रतुम् । पुरोयावानमाजिषु । पुरोयावानमिति पुरः – यावानम् । आजिष्वित्याजिषु ॥ स्वेषु क्षयेषु । क्षयेषु वाजिनम् । वाजिनमिति वाजिनम् ॥ यज्ञेन यज्ञम् । यज्ञमयजन्त । अयजन्त देवाः । देवास्तानि । तानि धर्माणि । धर्माणि प्रथमानि । प्रथमान्यासन्न् । आसन्नित्यासन्न् ॥ ते ह। ह नाकम्। नाकम् महिमानः। महिमानः सचन्ते। सचन्ते यत्र ()। यत्र पूर्वे। पूर्वे साद्ध्याः। साद्ध्याः सन्ति। सन्ति देवाः । देवा इति देवाः ॥ 36 (54/59) (वोढवे-दूतस्त्वं - तमुं - सीदत्वा - यत्रं - चत्वारि च) (A11)

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-। । । । । (पूर्णा – सहजान् – तवाऽग्ने – प्राणैरेव – षट्त्रिंश्शत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 3:-(पूर्णा – सन्ति देवाः)

Kanda Korvai with starting Padams of 5 Prasnams of Kandam 3:

| (प्रजापति – यो वा – अग्ने – वि वै – पूर्णा – पञ्च)
| हिरः ओं ॥

॥ इति तृतीय काण्डे पञ्चम प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥ ॥ इति तृतीयम् काण्डम् ॥

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 3.5)

<u>Details of Panchati</u>, <u>Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3 Prasanam 5 (TS 3.5)</u>

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	4	225	277
Anuvakam 2	5	230	268
Anuvakam 3	2	96	109
Anuvakam 4	4	193	226
Anuvakam 5	3	151	166
Anuvakam 6	3	130	147
Anuvakam 7	3	167	190
Anuvakam 8	1	64	81
Anuvakam 9	3	143	168
Anuvakam 10	3	137	161
Anuvakam 11	5	254	278
Total →	36	1790	2071

तृतीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 3.5)

Details of Anuvakam, Panchati , Padam and

Krama Vaakyam for Kandam 3

(3.1 to 3.5)

	Anuvakam	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Prasna 1	11	42	2248	2578
Prasna 2	11	46	2335	2758
Prasna 3	11	36	1857	2087
Prasna 4	11	46	2392	2760
Prasna 5	11	36	1790	2071
Totals	55	206	10622	12254